

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 03/L-116

O CENTRALNOM GREJANJU

Skupština Republike Kosovo,

Na osnovu člana 65.(1) Ustava Republike Kosovo,

Imajući u vidu zahteve za uspostavljanje standarda i uslova za jedinstveni sistem proizvodnje, distribucije i snabdevanja grejanjem urbanih centara, u cilju ostvarivanja konkurentnog i održivog tržišta u ovoj oblasti;

Usvaja

ZAKON O CENTRALNOM GREJANJU

POGLAVLJE I

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se uslovi i standardi za obavljanje aktivnosti proizvodnje, distribucije i snabdevanja grejanjem, uslovi operiranja uređajima i drugim objektima centralnog grejanja, (u daljem tekstu „grejanje“) organizacija tržišta grejanja i pristup u mreži distribucije, kao i prava i obaveze subjekata koji deluju shodno ovom zakonu.

Član 2.

1. Ciljevi ovog zakona su:

1.1. utvrđivanje uslova za razvoj održivog i konkurentnog tržišta za grejanje prema slobodnom ekonomskom tržištu, ispunjavanje zahteva potrošača i zaštita životne sredine;

1.2. utvrđivanje uslova za sigurno, održivo i efikasno snabdevanje grejanjem, radi održavanja unutrašnje temperature na potrebnom nivou tokom grejne sezone, tople sanitarne vode neprekidno tokom cele godine za potrošače domaćinstva, kao i udovoljavanje zahteva potrošača uopšte;

1.3. utvrđivanje uslova kako bi zadnji potrošač uživao pravo priključenja, snabdevanja grejanjem prema standardima i po ekonomskoj ceni.

Član 3.

1. Izrazi upotrebljeni u nastavku, imaju sledeća značenja:

„**Certifikat porekla**“ podrazumeva dokumenat izdat od Kancelarije regulatora za energetiku, koji evidentira upotrebu neiskorišćenog grejanja, izvore obnovljive energije, otpatke za proizvodnju grejanja, ili koprodukciju grejanja i električne energije.

„**Kodeks**“ podrazumeva zbir opštih tehničkih pravila (dokumenata) izdatih od strane preduzeća za grejanje i usvojenih od strane Kancelarije regulatora za energiju.

„**Kodeks zaštite potrošača**“ podrazumeva zbir opštih pravila koja utvrđuju prava i odgovornosti i obaveze za snabdevača i potrošača u sektoru grejanja.

„**Kodeks distribuiranja**“ podrazumeva zbir pravila i procedura za distribuiranje grejanja.

„**Kodeks merenja**“ podrazumeva zbir pravila i procedura koja utvrđuju način čitanja brojila (mernih aparata), obračunavanja potrošene energije, fakturisanja i naplate u sektoru grejanja.

„**Merna oprema**“ podrazumeva instrumente registrovane u registar za licenciranje merne opreme, koji se upotrebljavaju u procesu proizvodnje i snabdevanja grejanjem.

„**Normativna tarifa**“ podrazumeva privremeni tarifni sistem koji obuhvata obračunatu potrošnju za kvadratni metar.

„**Merna tarifa**“ podrazumeva stalni tarifni sistem koji se zasniva na utrošenoj količini grejanja, merene na tački snabdevanja iz koje se potrošač snabdeva.

„**Tarifa utrošenog grejanja**“ označava stalni tarifni sistem koji se zasniva na količini termičke energije izmerene na tački za snabdevanje iz koje se snabdeva potrošač.

„**Potrošač**“ podrazumeva pravno ili fizičko lice koje se snabdeva grejanjem i koje ima na raspolaganju i / ili operira sekundarnim sistemom distribuiranja grejanja počev od izlaska sa snabdevačke tačke (termička podstanica); potrošač može biti ili zadnji korisnik grejanja ili fizičko ili pravno lice koje snabdeva grejanjem zadnjeg potrošača.

„**Snabdevačka tačka**“ podrazumeva termičku podstanicu iz koje se tečnost (fluid)-prenosnik termičke energije, eventualno i topla sanitarna voda dostavljaju zadnjem potrošaču i u kojoj se vrši merenje snabdevanja odgovarajućom mernom opremom.

„**Neposredni cevovod grejanja**“ podrazumeva područje mreže snabdevača koji direktno povezuje objekte proizvođača sa potrošačem.

„**Distribuiranje**“ podrazumeva proces prenošenja i distribuiranja termičke energije iz objekata proizvođača do potrošača.

„**Distributer**“ podrazumeva pravno ili fizičko lice odgovorno shodno licenci za distribuiranje.

„**Zadni potrošač**“ podrazumeva potrošača grejanja za sopstvenu potrebu.

„**Privilegovani potrošač**“ podrazumeva potrošača koji kupuje grejanje od proizvođača ili snabdevača prema njegovom slobodnom izboru.

„**Kancelarija Regulatora za energetiku**“ podrazumeva samostalni regulatorni autoritet osnovan prema Zakonu br.2004/9 o Regulatoru energetike.

„**Fluid (tečnost) – prenosnik termičke energije**“ podrazumeva toplu vodu, paru, zasićenu paru, ostale tečnosti ili gas koji se koriste za prenošenje grejanja putem distributivne mreže.

„**Mreža distribuiranja grejanja**“ podrazumeva sistem cevi, koje vrše prenos grejanja od proizvođača do potrošača.

„**Preduzeća za grejanje**“ podrazumeva subjekta koji ispunjava jednu ili više aktivnosti proizvodnje, distribucije i snabdevanja grejanjem, bazirajući se na izdatu licencu, kao i proizvođače grejanja koji su uključeni u sistem grejanja, isključen iz licence, kako se utvrđuje Zakonom o regulatoru energetike.

„**Proizvodnja grejanja**“ podrazumeva proizvodnju grejanja od jednog licenciranog preduzeća za ovu aktivnost.

„**Proizvođač**“ podrazumeva pravno ili fizičko lice koje proizvodi termičku energiju.

„**Sistem grejanja**“ podrazumeva povezani sistem proizvodnje, distribucije i snabdevanja.

„**Centralno grejanje**“ podrazumeva grejanje prostorija i pripremanje tople sanitarne vode iz centara izvora termičke energije.

„**Toplota**“ podrazumeva energiju za centralno grejanje ili centralno zahladjenje preneto od proizvođača do potrošača, preko fiksirane mreže, radi održavanja temperatura unutar prostorija potrošača na potrebnom nivou i za snabdevanje parom, toplom industrijskom vodom i toplom sanitarnom vodom za domaćinstvo.

„**Grejna sezona**“ podrazumeva period između početka i završetka snabdevanja potrošača grejanjem, u zavisnosti od spoljašnih temperatura, koja je utvrđena prema odluci odgovarajućih centralnih ili lokalnih autoriteta.

„**Vertikalno integrisano grejno preduzeće**“ podrazumeva preduzeće za grejanje koje vrši proizvodnju, distribuciju i snabdevanje termičkom energijom.

„**Licenca**“ podrazumeva zvanični dokumenat izdat od Kancelarije regulatora za energetiku koji ozvaničava pravo za obavljanjem jedne delatnosti energije shodno odredbama Zakona o regulatoru energije.

„**Snabdevanje**“ podrazumeva dostavljanje, prodaju ili preprodaju grejanja kod potrošača.

„**Topla sanitarna voda**“ podrazumeva toplu vodu za domaćinstvo, zagrejanu najmanje do temperature utvrđene prema higijenskim normama.

„**Neiskorišćeno grejanje**“ podrazumeva višak grejanja proizvedene iz fabrika, termoelektrana, koju je sada moguće, povećanjem funkcionalnosti procesa, upotrebiti za grejanje.

„**Grejanje iz otpadaka**“ podrazumeva grejanje dobijanu sagorevanjem otpadaka koja se može upotrebiti za grejanje.

„**Snabdevač**“ podrazumeva pravno ili fiziko lice koji ima odobrenje za sklapanje ugovara sa potrošačem za prodaju ili preprodaju grejanja.

2. Ostali izrazi u ovom zakonu imaju isto značenje utvrđeno Zakonom o energetici, Zakonom o električnoj energiji i Zakonom o regulatoru energije.

POGLAVLJE II

SISTEMI GREJANJA

Član 4.

1. Sistemi grejanja su instalirani u urbanim zonama sa gustim stanovništvom gde se proizvodi i distribuira grejanje i njime se snabdeva potrošač.
2. Sistemi grejanja obuhvataju: jedinice proizvodnje termičke energije za grejanje i mrežu distribucije do tačke snabdevanja.
3. Proizvođači, uključujući tu i termoelektrane koje operišu kao jedinice zajedničkog proizvođača električne energije i grejanja, mogu da snabdevaju grejanjem u istoj mreži za distribuciju grejanja.

POGLAVLJE III

VRŠENJE AKTIVNOSTI U SEKTORU GREJANJA

Član 5.

1. Aktivnosti u sektoru centralnog grejanja, određene ovim Zakonom, vrše se u skladu sa Zakonom o energetsom regulatoru i ostalih akata donetih od strane Kancelarije energetskeg regulatora .
2. Prema ovom Zakonu, proceduri licenciranja podleže sistem proizvodnje, čiji instalirani kapacitet prelazi snagu od 1 MW, distribucija i snabdevanje grejanjem.
3. Licenca se izdaje, modificira, suspendira, prenosi, anulira, opoziva i nadzire u skladu sa uslovima utvrđenim u sedmom poglavlju Zakona o energetsom regulatoru i odgovarajućim pravilima donetih od strane Kancelarije regulatora energije .

Član 6.

1. Preduzeća za grejanje, vertikalno integrisana, vrše aktivnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja na funkcionalno odvojen način. Prenos informacija između ovih odvojenih aktivnosti je zabranjeno, osim ako se te informacije traže za ispunjavanju zadataka javnog snabdevača.
2. U cilju evitiranja diskriminacije, posrednog subvencioniranja i uticaja na konkurenciju, vertikalno integrisana preduzeća centralnog grejanja obavezna su da o svojim delatnostima (proizvodnji, distribuciji i snabdevanju) vode posebno računovodstvo, kao kada bi se ove delatnosti vršile od strane drugih posebnih preduzeća.
3. Vertikalno integrisana preduzeća vode posebno računovodstvo o aktivnostima snabdevanja povlašćenih i nepovlašćenih potrošača, kao i o aktivnostima koje se tiču centralnog grejanja.

POGLAVLJE IV

PROIZVODNJA GREJANJA

Član 7.

Proizvođač grejanja može da bude: preduzeće koje ima licenciju za proizvodnju termičke energije, preduzeće centralnog grejanja čiji proizvodni kapacitet ne prelaze snagu od 1.MW. ili pravno odnosno fizičko lice koje je oslobođeno od posedovanja licence, u skladu sa Zakonom o energetsom regulatoru.

Član 8.

1. Proizvođač grejanja, pored ostalog, ima pravo:
 - 1.1. da u toku procesa proizvodnje termičke energije upotrebi one primarne izvore energije za koje smatra da su odgovarajući, pod uslovom da su u skladu sa tehničkim, tehnološkim i ekološkim standardima predviđenih dotičnim aktima.
 - 1.2. da dotične stabilimente priključi u mrežu distribucije po uslovima koji su predviđeni ovim zakonom, kodovima i dotičnim pravilnicima donetih od strane Kancelarije energetskeg regulatora.
 - 1.3. da potpiše ugovor o prodaji grejanja energije prema uslovima određenim ovim Zakonom i dotičnim pravilnicima donetih od strane Kancelarije energetskeg regulatora.
 - 1.4. da prenosi grejanje kroz mrežu distribucije.

Član 9.

1. Proizvođač je obavezan da:

- 1.1. vrši delatnost u skladu sa uslovima određenim Zakonom o energetsom regulatoru i uslovima licence;
 - 1.2. vrši delatnost u skladu sa zakonima i dotičnim pravilnicima za zaštitu životne sredine;
 - 1.3. da snabdeva brojevima za merenje grejanja koja ulazi u mrežu distribucija po tehničkim zahtevima;
 - 1.4. ispuni zahteve i ostale obaveze koja mogu da proizilaze primenom ovog Zakona i ostalih dotičnih akata.
2. Za merenje grejanja, proizvođači upotrebljavaju merna postrojenja, postavljena u tačkama koja su specifikovana prema Kodu za merenja.

Član 10.

Proizvođač grejanja sa većim kapacitetom od 1.MW. od dana proglašenja ovog Zakona, obavezan je da prodaje proizvedeno grejanje, javnom snabdevaču sa regulisanom cenom, u slučaju da je javnom proizvođaču potrebna ista.

Član 11.

1. Proizvođač termičke energije uz obaveze za javne usluge čuva i minimalne rezerve goriva potrebne za održavanje neprekidne proizvodnje i da u slučaju potrebe poveća rezervni proizvodni kapacitet da bi obezbedio sigurno snabdevanje za potrošače.
2. Ministarstvo energetike i rudarstva određuje vrstu i količinu minimalnih rezervi goriva ili rezervnih proizvodnih kapaciteta.
3. Inspekcija energetike, osnovana odredbama Zakona o energetici, ima nadležnost da nadzire količinu i kvalitetu rezervi.
4. Troškovi održavanja minimuma rezervih goriva i proizvodnih rezervnih kapaciteta tretiraju se kao operativni troškovi proizvođača koji ima obavezu da drži rezerve.

POGLAVLJE V

NEISKORIŠČENA TERMIČKA ENERGIJA, OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE I KOPROIZVODNJA

Član 12

1. Preduzeće grejanja koje za proizvodnju grejanja koristi obnovljive izvore energije ili otpatke, kao i koproizvodnju električne energije i grejanja ima pravo da zahteva sertifikat porekla od Kancelarije energetskog regulatora.
2. Javni snabdevač daje prednost nabavke termičke energije za koju je izdat ceftifikat porekla, pod uslovom da cena termičke energije ne podiže cenu grejanja na netrajan nivou.

3. Od javnog snabdevača zahteva se kupovina cele količine grejanja regulisanom cenom za koju je izdat certifikat porekla za ispunjavanje potrebe potrošnje grejanja sa izuzetkom za bilo koju količinu po kojoj proizvođač je sklopio ugovor po odredbama ovog Zakona.

Kancelarija energetskog regulatora može da nadoknadi troškove javnog snabdevača sa posebnom cenom za usluge distributora.

Član 13.

1. Na zahtev proizvođača, Kancelarija energetskog regulatora izdaje certifikat porekla kojom se:

1.1. certificira kapacitete proizvođača grejanja koja se zasniva na: resursima neiskorišćenog grejanja obnovljivim izvorima energije i otpatcima kao i u procesu kooproizvodnje grejanja i električne energije;

1.2. određuje vreme predaje informacija i deklaracija u Kancelariji energetskog regulatora.

2. Na osnovu certifikata porekla, proizvođač ima pravo da izdaje i prodaje zelene certifikate ostalim proizvođačima koji proizvode zelene plinove u količinama koje su iznad granice utvrđene zakonom za količinu proizvedenog od grejanja od neiskorišćenog grejanja, obnovljivih izvora energije i otpadaka ili iz postrojenja kooproizvodnje.

3. Proizvođač koji premašuje granicu proizvodnje plinova utvrđene zakonom, smatra se da je ispunio svoje obaveze prema stavu 1. člana 9. ovog zakona predajom zelenog certifikata u Kancelariji energetskog regulatora, ukazujući na količinu proizvedenog grejanja korišćenjem neiskorišćenog grejanja, obnovljivi izvor energije ili otpadaka ili količinu grejanja u koprodukciji sa električnom energijom(izvori predviđeni podstavom 1.1. stava 1. ovog člana.

4. U slučaju da proizvedena količina grejanja specifikovane zelenim certifikatom i faktički proizvedena količina od proizvođača ili u koprodukciji sa električnom energijom nisu iste, Kancelarija regulatora za energiju preduzima mere na osnovu odgovarajućeg akta.

Član 14.

1. Ministarstvo energetike i rudarstva određuje obavezni minimum količine za proizvodnju grejanja upotrebom neiskorišćenog grejanja, obnovljivog izvora energije ili otpadaka u koprodukciji grejanja i električne energije kao procenat celokupne godišnje proizvodnje za svakog proizvođača tokom desetogodišnjeg (10) perioda od dana primene sistema za izdavanje i trgovinu zelenim certifikatom.

2. Ministarstvo energetike i rudarstva može da postavlja posebne povlašćene uslove za kupovinu prioriteto proizvedenog grejanja iz obnovljivih izvora energije i koprodukcije električne energije i grejanja.

POGLAVLJE VI

MREŽA DISTRIBUCIJE

Član 15.

1. O mreži distribucije stara se distributor koji ima licenciju za obavljanje takvih aktivnosti.
2. Distributor, na određenoj teritoriji koja je pokrivena mrežom distribucije osim ostalog vrši i sledeće usluge:
 - 2.1. upravlja mrežom distribucije;
 - 2.2. održava mrežu i objekte u skladu sa tehničkim zahtevima;
 - 2.3. usklađuje svoje projekte sa projektima ekonomskog razvoja;
 - 2.4. predviđa zahteve za teritoriju koju pokriva;
 - 2.5. neprekidno i sigurno prenosi grejanje putem mreže distribucije;
 - 2.6. pruža korisnicima mreže informacije koje su neophodne za efikasniji pristup mreži; i
 - 2.7. pruža odgovarajuće usluge.
3. Distributer u okviru svoje delatnosti obavlja:
 - 3.1. Razmatranje ekonomskog razvoja po sektorima i plana za projekte proširenja distributivne mreže u skladu sa parametrima ekonomskog razvoja;
 - 3.2. priprema godišnje, kratkoročne i dugoročne planove razvoja distributivne mreže i koordinira projekte sa Ministarstvom za energetiku i rudarstvo kao i sa opštinama;
 - 3.3. pruža pomoć Ministarstvu za energetiku i rudarstvo i opštinama u pripremanju planova, programa i razvojnih strategija;
 - 3.4. preduzećima za proizvodnju termičke energije omogućava pristup svojim studijskim planovima i analizama.
4. Distributer dozvoljava proizvođaču grejanja da se priključi u sistem distributivne mreže ako su ispunjeni tehnički uslovi i drugi zahtevi propisani zakonom i drugim odgovarajućim aktima
5. Za izgradnju i obnovu distributivne mreže grejanja od tačke snabdevanja do proizvođača grejanja odgovoran je distributer.
6. Distributer daje prednost za priključenje u distribucionu mrežu bilo kom proizvođaču koji proizvodi grejanje iz obnovljenih izvora i od zajedničke proizvodnje.

7. Uslovi i postupak za priključenje u distributivnu mrežu uređuju se distribucionim kodom.

8. Distributer prenosi svoje funkcije prema transparentnom, nediskriminirajućem i postupku zasnovanom na načelima tržišne privrede.

Član 16.

1. Distributer ne sme otkriti poverljive informacije do kojih je došao tokom vršenja svoje delatnosti i mora sprečiti otkrivanje sopstvenih informacija od kojih može steći komercijalnu dobit ako se otkriju na diskriminacioni način.

2. Izuzetno od stava 1, Kancelarija Regulatora energije može zatražiti od distributera otkrivanje pojedine poverljive informacije radi vršenja svoje funkcije, nadležnosti i drugih zadataka.

POGLAVLJE VII

TRŽIŠTE GREJANJA SA UREĐENIM CENAMA

Član 17.

Snabdevanje nepriviligovanih korisnika grejanja vrši se od strane javnih snabdevača, trgovaca, ili proizvođača koji raspolažu dozvolom za takvo snabdevanje.

Član 18.

1. Snabdevač je odgovoran za snabdevanje grejanjem do tačke snabdevanja prema količini i kvalitetu koji je utvrdila Kancelarija Regulatora za energiju.

2. Po osnovu licence, javni snabdevač ima pravo da:

2.1. prodaje grejanje nepriviligovanim potrošačima po utvrđenoj ceni;

2.2. nabavlja grejanje po ceni koju utvrđuje proizvođač sa instaliranom snagom od 1MW, koja važi na dan stupanja na snagu ovog zakona;

2.3. nabavčka grejanje od drugih proizvođača po neutvrđenoj ceni;

2.4. fakturiše i naplaćuje dugove od svojih potrošača;

2.5. da odlučuje o žalbama svojih potrošača.

3. Transakcije putem neutvrđenih cena vrše se između sledećih kategorija:

3.1. proizvođača i snabdevača;

3.2. snabdevača i poslednjeg potrošača uključen u distributivnu mrežu;

3.3. snabdevača i distributera u cilju naknade tehnoloških troškova u prenosu toplotne energije i gubitka ove energije koristeći mrežu odgovorajuće distribucije.

Član 19.

1. Proizvođač i javni snabdevač zaključuju dugoročan ugovor za kupoprodaju termičke energije za vreme koje garantuje normalno snabdevanje.
2. Ugovor o kupoprodaji grejanja sadrži, između ostalog, sledeće elemente:
 - 2.1. trajanje snabdevanja;
 - 2.2. tehničke uslove i kvalitetno snabdevanje;
 - 2.3. raspored (plan) snabdevanja i prijema;
 - 2.4. odgovornost za snabdevanje i prijem;
 - 2.5. cenu i ostale finansijske elemente;
 - 2.6. plaćanje i snabdevanje i
 - 2.7. sankcije za neizvršenje ugovora.
3. Dugoročni ugovor o kupoprodaji grejanja zaključuje se za vremenski period od 1. do 5. godina, sa mogućnošću produženja.
4. Jednogodišnjim ugovorom o kupoprodaji grejanja utvrđuju se sve neophodne komponente ugovora.
5. Prema ovom članu ugovor odobrava i njegovo izvršenje nadgleda Kancelarija Regulatora energije.

POGLAVLJE VIII

SLOBODNO TRŽIŠTE GREJANJA

Član 20.

1. Blagovremeno snabdevanje predstavlja konkurentnu delatnost tako da svaka toplana može podneti zahtev za dobijanje licence za snabdevanje privilegovanih potrošača.
2. Ministarstvo za energetiku i rudarstvo propisuje uslove i kriterijume za utvrđivanje privilegovanih potrošača.
3. Potrošač može steći status privilegovanog potrošača ako se odazvao javnom pozivu Kancelarije Regulatora energije, koje se podnosi svake godine. Potrošač koji se ne odazove na javni poziv, ne može steći status privilegovanog potrošača za tu godinu.

Kancelarija Regulatora energije odlučuje od priznavanju statusa privilegovanog potrošača.

4. Privilegovani potrošač ima pravo da i dalje ostane na slobodnom tržištu ili da se snabdeva od javnog snabdevača u skladu sa postupkom koji je propisala Kancelarija Regulatora za energiju.

5. Privilegovani potrošač obaveštava distributera odnosno toplanu najkasnije trideset (30) dana pre zaključivanja ugovora o snabdevanju grejanjem u skladu sa distributivnim kodom.

Član 21.

1. Toplana može snabdevati svoje objekte, jedinice i privilegovane potrošače putem direktnog cevovoda za grejanje.

2. Privilegovanom potrošaču pripada pravo na snabdevanje putem direktnog cevovoda od proizvođača ili drugog preduzeća koji se bave snabdevanjem termičke energije.

3. O kriterijumima za davanje ovlašćenja za izgradnju direktnog cevovoda za grejanje odlučuje objektivno i nediskriminirajuće Kancelarija Regulatora za energiju.

4. Kancelarija Regulatora za energiju izdaje ovlašćenje za izgradnju direktnog cevovoda za grejanje u skladu sa odredbama poglavlja 8. Zakona o Regulatoru energije, Uredba UNMIK-a br. 2004/20 od 30 juna 2004.godine.

Član 22.

1. Toplane mogu zaključiti ugovor sa svojim potrošačima za instaliranje, servisiranje, održavanje i proširenje sekundarne mreže od tačke snabdevanja.

2. Ugovor iz stava 1. ovog člana ne odobrava Kancelarija Regulatora za energiju.

3. Toplana vodi poslove računovodstva i posebne tekuće račune za aktivnosti koje su propisane stavom 1. ovog člana.

POGLAVLJE IX

PRAVA I ODGOVORNOSTI POTROŠAČA

Član 23.

1. Neprivilegovani potrošač koji je smešten u zoni usluga koja se pokriva od strane prduzeća za grejanje, ima pravo da se snabdeva ukoliko ispunjava sledeće uslove:

1.1. ako je vlasnik ili ovlašćen da postupi i koristi čitavu ili deo unutrašnje ili sekundarne mreže i da ispunjava tehničke, operativne i bezbednosne zahteve;

1.2. ispunjava uslove priključenja u distributivnoj mreži, i

- 1.3. ako je potpisao pismeni sporazum sa snabdevačem.
2. Potrošač u zoni pokrivenoj mrežom distribuiranja grejanja ima pravo da bude priključen, ukoliko su ispunjeni uslovi prema odgovarajućem aktu.
3. Preduzeće za grejanje može privremeno da odbije da priključi potrošača u sistem grejanja, ukoliko konstatuje da objekat, oprema ili distributerska mreža ne ispunjava tehničke standarde ili druge uslove utvrđene odgovarajućim aktom.
4. Potrošač se obaveštava pismenim putem o razlozima odbijanja priključka u grejnom sistemu.
5. Ilegalno priključenje i neovlašćen rad na grejnom sistemu snosi odgovornost u skladu sa odgovarajućim pozakonskim aktima na osnovu postojećeg zakonodavstva.
6. Ukoliko potrošač svojim radnjama predviđenim stavom 5. ovog člana prouzrokuje štetu distributeru, dužan je da štetu nadoknadi.
7. Potrošač je dužan da obezbedi besplatne prostorije za postavljanje opreme za tačku distribuiranja i slobodan pristup radnika toplane za pregled ove opreme.

Član 24.

1. Snabdevanje zadnjeg potrošača grejanjem vrši se prema ugovoru zaključenom u skladu sa pravnim aktom donetim od strane Kancelarije regulatora za energiju.
2. Potrošač je dužan da plaća račune za grejanje, a postupak fakturisanja, naplaćivanja i sankcije u slučaju neplaćanja sprovodi se prema odgovarajućem podzakonskom aktu.

Član 25.

1. Snabdevač može da privremeno obustavi snabdevanje potrošača grejanjem u skladu sa odgovarajućim aktom.
2. Snabdevač je dužan da pismeno obavesti potrošača o obustavi snabdevanja. U ovom obaveštenju opisaće se razlozi i trajanje obustave snabdevanja grejanjem i utvrdiće se mere koje će se preduzimati za obustavu obustave snabdevanja.
3. Snabdevač može privremeno obustaviti pružanje usluga potrošaču ako potrošač ne izvrši ugovorene obaveze uključujući uklanjanje tehničkih problema prouzrokovanih na mreži ili instaliranoj opremi potrošača. Privremeno isključenje može trajati do petnaest (15) dana, a ukoliko se u ovom roku ne otklone razlozi zbog kojih je došlo do privremenog isključenja, snabdevač ima pravo da trajno isključi potrošača, a troškove isključenja snosi potrošač.
4. Preduzeće za grejanje ponovo priključuje potrošača u sistem grejanja u roku od tri (3) dana od trenutka ispunjenja obaveze i otklanjanja razloga obustave.
5. Za privilegovanje potrošaće, pravila za obustavu biće naznačene u ugovoru o snabdevanju sa snabdevačem.

6. Ukoliko se obustava snabdevanja potrošača grejanjem vrši bez njegove krivice, potrošač će biti nadoknadjjen prema odgovarajućem aktu.

Član 26.

1. Ministarstvo za zdravstvo, Ministarstvo za obrazovanje za odgovarajuće oblasti odvojeno sastavljaju liste institucija koje imaju pravo da se neprekidno snabdevaju grejanjem.

2. Potrošaču koji ima pravo na neprekidno snabdevanje grejanjem obezbeđuju se tehničke mogućnosti za to, opremajući objekte potrošača priključcima iz dva različita pristupa grejnom sistemu, ili instalacijom rezervnih postrojenja za grejanje.

3. U slučaju instaliranja rezervnih postrojenja za grejanje, potrošač koji ima pravo na neprekidno snabdevanje grejanjem može da koristi snabdevanje iz preduzeća za snabdevanje ili od rezervnih uređaja za grejanje.

4. Ukoliko potrošač, koji ima pravo na neprekidno snabdevanje grejanjem, koristi za grejanje samo rezervne uređaje za grejanje, izmiriće obavezu prema preduzeću za grejanje putem rezervnih kapaciteta.

5. Potrošač koji ima pravo na neprekidno snabdevanje grejanjem može privremeno biti isključen iz sistema snabdevanja zbog razloga predviđenih članom 25. ovog zakona.

POGLAVLJE X

PRISTUP MREŽI

Član 27.

1. Distributer odobrava svakom proizvođaču, snabdevaču ili privilegovanom potrošaču da ima pristup sistemu grejanja na osnovu odgovarajućih akata Kancelarije regulatora za energiju.

2. Distributer svake godine sastavlja listu cena i tarifa za korišćenje mreže grejnog sistema u skladu sa prosekom cena za prethodni dvanaestomesečni period.

3. Spisak cena i tarifa prema stavu 2. ovog člana donosi Kancelarija regulatora za energiju.

4. Distributer objavljuje utvrđene cene i tarife.

Član 28.

1. Distributer može da odbije zahtev potrošača za priključenje u grejni sistem ukoliko nedostaje potreban kapacitet za distribuciju. Odbijanje zahteva za priključenje u grejni sistem treba da se vrši i pismeno obrazloži u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja zahteva za priključenje.

2. Lice koje je iz bilo kojih razloga odbijeno da se priključi meži za grejanje, ima pravo da podnosi žalbu u roku od petnaest (15) dana od dana obaveštenja pismenim putem.
3. Žalba se podnosi Kancelariji regulatora za energiju koja je dužna da donosi odluku u vezi sa žalbom u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja žalbe.

Član 29.

Ukoliko se ne odobrava pristup mreži distribuiranja za privilegovane potrošače ili za proizvođače koji žele da zaključe ugovor sa privilegovanim potrošačem, oni mogu da podnose zahtev Kancelariji regulatora za energiju za odobrenje izgradnje neposrednog cevovoda za grejanje i snabdevanje.

POGLAVLJE XI

MERENJE I FAKTURISANJE GREJANJA NA UREDJENOM TRŽIŠTU

Član 30.

1. Snabdevanje grejanjem se meri mernom opremom, a instalisanje, operacija, održavanje ili zamena merne opreme vrši se u skladu sa Kodeksom o merenju.
2. Iskorišćeno grejanje od strane potrošača obračunava se mernom opremom koja je vlasništvo distributera i smešteno je u snabdevačkom čvorištu, što bliže granici vlasništva potrošača.
3. Granica vlasništva, odgovornosti za grejne objekte i mesto instaliranja merne opreme su utvrđene u skladu sa Kodeksom o merenju.
4. Kada odobrene tarife omogućuju potrošaču određene grupe da bira način i vrstu merne opreme za registraciju potrošene energije, prduzeće za grejanje instalira mernu opremu prema opredelenju potrošača izraženoj u pismenoj formi.
5. Postupak i rok zamene merne opreme po zahtevu potrošača za slučajeve predviđene stavom 4. ovog člana, uređjuje se odgovarajućim kodeksom.

POGLAVLJE XII

TEHNIČKI KODOVI

Član 31.

1. Kodovi, prema članu 3 ovog Zakona, sem tehničkih i operativnih pravila i standarda za grejanje, sadrže i pravila:

- 1.1. o uključenju proizvodnih instalacija u sistemu grejanja, sistemu distribucije, kao i opreme potrošača koja je direktno uključena u glavni priključak za grejanje.
- 1.2. o Strukturi cevovoda za snabdevanje grejanjem, opreme i mrežnih cevova.
- 1.3. o Menadžiranju sistema za grejanje,
- 1.4. o održavanju i razvoju distributivne mreže,
- 1.5. menadžiranje distributivne mreže,
- 1.6. merenje grejanja, obuhvatajući principe merenja (brojilo), način i uspostavljanje brojila (opreme za merenje), rokove i procedure za inspekciju, baždarenje i očitavanje brojila, razvoj i održavanje baze podataka koja sadrži podatke unete iz bilo koje komercijalne opreme.

2. Kodovi, poredjani prema članu 3, sastavljaju se od strane preduzeća za grejanje a usvaja ih Kancelarija regulatora za energiju.

POGLAVLJE XIII

PRELAZNE ODREDBE

Član 32.

1. Distributor instalira opremu za merenje potrošnje potrošača koji su uključeni u sistem grejanja, u roku od godinu dana nakon proglašenja Zakona.
2. Distributor treba da kupuje od potrošača opremu za merenje koja je u vlasništvu potrošača u trenutku stupanja na snagu ovog Zakona aktuelnom tržišnom cenom, u roku 2 godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
3. Ako preduzeće - distributor opravdano menja postojeću opremu i instalira svoju opremu za merenje, nije obavezna da kupuje opremu, prema stavu 2. ovog člana.
4. Na osnovu ovog Zakona, podzakonskim aktom o opštim uslovima za snabdevanje energijom uređuju se komercijalni odnosi između snabdevača i potrošača, u roku od šest (6) meseci od donošenja istog, ali ne kasnije od dvanaest (12) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
5. Snabdevač sastavlja i predlaže komercijalni ugovor o snabdevanju potrošača grejanjem saglasno, u roku utvrđenom stavom 4. ovog člana i vodi registar potrošača kao i svih važećih ugovora.
6. U slučaju da se ugovor o snabdevanju ne sklapa u vremenskom periodu predviđenom članom stavom 4. ovog člana, krivicom potrošača, snabdevač ga isključuje jer se na nezakoniti način snabdeva grejanjem.

7. Distributor, u roku od 12 meseci nakon proglašenja ovog Zakona, priprema kod za merenje i distribuiranje i podnosi ga Kancelariji regulatora za energiju na usvajanje.
8. Snabdevač, u roku od godinu dana od dana proglašenja Zakona, priprema kod za zaštitu potrošača kojeg usvaja Kancelarija regulatora za energiju.
9. Za potrošače koji nemaju opremu za merenje, primenjuje se normativna tarifa.
10. Ukoliku danom stupanja na snagu ovog zakona, tačka snabdevanja nema opremu za merenje, nepovlašćenom potrošaču koji je uključen u mrežu za grejanje, izračunava se normativna tarifa srazmerno ukupne površine objekta potrošača.
11. Nepovlašćenom potrošaču koji je uključen u ovu tačku za snabdevanje, naplaćuje se tarifa za utrošenu energiju kao u prethodnoj godini kada je instalirano brojilo, ali ne kasnije od mesec dana od dana instalacije opreme za merenje od strane distributora u tačku snabdevanju.
12. U objektima sa više individualnim korisnicima, grejanje se obračunava individualno za potrošnju u tu tačku za snabdevanje i vrši se srazmerno površini stanovanja za svaki krajnji korisnik.
13. U novim objektima, instalacija grejanja se projektuje za svaki stan posebno i poslovni lokal odvojeno. Za to se staraju kompetentni organi koji izdaju dozvole za izgradnju.

Član 33.

1. Administriranje sekundarnog sistema za grejanje u zgradama za javno korišćenje ili u privatnim zgradama se vrši od strane faktičkog titulara, u skladu sa odgovarajućim propisima, odnosno titulara koji je odgovoran za operiranje i održavanje sistema koji nije uređen kod tačke snabdevanja sekundarnog sistema.
2. U zgradi koja je u zajedničkom ili delimičnom posedu u kojoj nije osnovana stanarska asocijacija (kućni savet) postoji više korisnika grejanja, postojeće preduzeće za grejanje operira i održava sekundarni sistem na osnovu ugovora zaključenog sa stanarima zgrade.
3. Preduzeće za grejanje ima pravo da, zbog toga, posebno obračunava troškove za operiranje i održavanje sekundarnog sistema grejanja prema usvojenim tarifama od strane Kancelarije regulatora za energiju.
4. Do izrade odgovarajućih zakonskih odredbi, prema stavu 1. ovog člana, krajnji korisnici/vlasnici stanova dozvoliće pristup na njihovoj svojini kako bi preduzeće za grejanje izvršilo svoje obaveze prema ovom zakonu.

Član 34.

Stupanjem na snagu ovog zakona, prestaju da važe svi ostali odgovorajuća akta koja su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 35.

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 03/L-116
20. novembra 2008.god.

Predsednik Skupštine Republike Kosovo

Jakup KRASNIQI